

“АГААРЫН ХӨЛГИЙН БҮХЭЭГТ ҮЙЛДСЭН ГЭМТ ХЭРЭГ БОЛОН ТОДОРХОЙ БУСАД ҮЙЛДЛИЙН ТУХАЙ КОНВЕНЦЫН НЭМЭЛТ ПРОТОКОЛ”-ЫГ СОЁРХОН БАТЛАХ ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ҮЗЭЛ БАРИМТЛАЛ

Нэг. Хуулийн төсөл боловсруулах үндэслэл, шаардлага

1.1. Хууль зүйн үндэслэл

Монгол улс “Агаарын хөлгийн бүхээгт үйлдсэн гэмт хэрэг болон тодорхой бусад үйлдлийн тухай конвенц”-д 1990 оны 07 дугаар сарын 24-ний өдөр нэгдэн орсон.

Нислэг үйлдэж буй агаарын хөлөг, түүний дотор байгаа хүмүүс, өмч хөрөнгө, хөлгийн бүхээг дэх хэвийн журам, дэглэмд аюул учруулж болзошгүй агаарын хөлгийн бүхээг дэх хяналтгүй зан төлөвийг хязгаарлахад харилцан туслалцаа үзүүлэх олон улсын хэм хэмжээг бэхжүүлэх зорилгоор Канад Улсын Монреал хотноо 2014 оны 03 дугаар сарын 26-наас 04 дүгээр сарын 04-ний өдрүүдэд зохион байгуулсан Нисэхийн аюулгүй байдлын Дипломат бага хурлаас “Агаарын хөлгийн бүхээгт үйлдсэн гэмт хэрэг болон тодорхой бусад үйлдлийн тухай конвенцын нэмэлт Протокол”-ыг баталсан.

Олон улсын гэрээний тухай хуулийн 26 дугаар зүйлийн 26.3 дахь хэсэгт “Соёрхон баталсан олон улсын гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах шийдвэрийг Улсын Их Хурал, баталсан олон улсын гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах шийдвэрийг Засгийн газар гаргана” гэж заасны дагуу “Агаарын хөлгийг хууль бусаар булаан авах үйлдлийг хориглох тухай конвенцын нэмэлт Протокол”-ыг соёрхон батлах тухай хуулийн төслийг Улсын Их Хурлаар соёрхон батлуулах шаардлагатай.

Практик шаардлага

Монгол Улс нь Олон улсын иргэний нисэхийн байгууллагын бүрэн эрхт гишүүний хувьд тус байгууллагаас баталсан бодлого, стандарт, зөвлөмжийг хэрэгжүүлэх, гэрээ, конвенц, протоколд нэгдэх, аюулгүй ажиллагааны аудитад хамрагдах, бүс нутагт хэрэгжүүлж байгаа хамтын ажиллагааны хөтөлбөр, төсөл, уулзалт, семинар, хурал чуулган, сургалтад хамрагдах зэргээр “оролцогч” улсын байр суурийг хадгалж, олон улсын иргэний нисэхийн үйл хэрэгт оролцож байна.

“Агаарын хөлгийн бүхээгт үйлдсэн гэмт хэрэг болон тодорхой бусад үйлдлийн тухай конвенцын нэмэлт Протокол” нь 2020 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж эхэлсэн бөгөөд нийт 36 улс гарын үсэг зурж, 15 улс соёрхон баталж, 20 улс нэгдэн орж, 3 улс хүлээн зөвшөөрсөн байна.

Агаарын хөлгийн бүхээгт үйлдсэн гэмт хэрэг болон тодорхой бусад үйлдлийн тухай конвенцын нэмэлт Протокол3-д гэмт хэргийн харьяаллыг илүү өргөжүүлсэн бөгөөд хэв журам зөрчсөн, гэм хорыг арилгахтай холбоотой нөхөн төлбөрийн зохицуулалтыг тусгасан.

Монгол Улсын агаарын харилцаа өргөжин хөгжиж, агаарын тээврийн эрэлт хэрэгцээ өсөн нэмэгдэж буй энэ үед агаарын хөлгийн бүхээгт үйлдэх гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх, хариу арга хэмжээ авах иргэний нисэхийн аюулгүй байдлын эрх зүйн зохицуулалтыг орчин үеийн практикт нийцүүлэх, уялдуулах, олон улсын хамтын ажиллагааг бэхжүүлэх шаардлагатай байгаа болно.

Хоёр. Хуулийн төслийн ерөнхий бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээний талаар

Хуулийн төсөл нь 1 зүйлтэй байх бөгөөд "Агаарын хөлгийг хууль бусаар булаан авах үйлдлийг хориглох тухай конвенцын нэмэлт Протокол"-ыг Монгол Улсын Засгийн газрын өргөн мэдүүлснээр соёрхон батлах тухай заана.

Гурав. Хуулийн төсөл батлагдсаны дараа үүсэж болох эдийн засаг, нийгэм, хууль эрх зүйн үр дагавар, тэдгээрийг шийдвэрлэх талаар авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээ

Хуулийн төсөл батлагдсанаар манай улсын нийгэм, эдийн засгийн хөгжилд аливаа сөрөг үр дагавар үзүүлэхгүй, улсын төсвөөс нэмэлт зардал шаардагдахгүй.

Мөн агаарын хөлгийн бүхээг дэх гэмт хэргийн тохиолдолд авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээ нь бусад улс оронтой ижил стандартаар шийдвэрлэгдсэнээр иргэний нисэхийн эсрэг хууль бус үйлдлээс урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх, хариуцлага хүлээлгэх тогтолцоо бүрдэж, иргэний нисэхийн аюулгүй байдлын хангалт сайжирна.

Дөрөв. Хуулийн төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль болон бусад хуультай хэрхэн уялдах, түүнийг хэрэгжүүлэхэд шинээр боловсруулах, хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хүчингүй болсонд тооцох тухай хууль тогтоомжийн талаар

Хуулийн төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль болон бусад хуультай нийцсэн бөгөөд шинээр боловсруулах, нэмэлт, өөрчлөлт оруулах буюу хүчингүй болгох хууль тогтоомж байхгүй болно.